

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ann Brigitt Rooth
 Härad: Lund Adress: Lund
 Socken: Ängelholm Berättat av: Karl Karlberg.
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1873 i Ängelholm.

Fattighuset.	s. 1.	
Ivenskär ög., - en hög backe, där de lekte och brade middommarsång.	s. 1.	(L. u. F. 46)
Likhistorikverkning.	s. 2-3,	92-93.
Fiske.	s. 4-9.	
"Jerusalem".	s. 10.	
Majstång.	s. 10-13.	(L. u. F. 46.)
Rönneholm	s. 14-15.	
Trättställen.	s. 16.	
Kakelugnsmakare	s. 17-19.	
Fästlaguppställ.	s. 21-23.	
"Landstör och öppare."	s. 24-25.	
Spöstraff.	s. 25.	
Vårdnad utan huvud syntes på stranden.	s. 26.	

Skriv endast på denna sida!

H ästarna orkade ej dra vagnen med
 död, som varit kortspelare m. m.
 "Frick amöllan".
 Kronholms gård.
 Zigenarna, - tättarna.
 Majsjungningen.
 Kriut.
 Kasta in julkappar.
 Handblåsende hade småskutor.
 1:a maj.
 Mönstring
 Användning av prämar.
 Glädjepartier.
 Hållergumakare o. brukmakare.
 Koleran.
 Julgran, julkäder.
 Försäljning på torgen.
 Krogar.
 Handömsömnad.
 Badgäster m. fl. roddes över ån.
 Gjödammar.

s. 27-28.
 s. 29.
 s. 31
 s. 33-34, 73
 s. 35
 s. 36.
 s. 37. (L. u. f. 34)
 s. 38-40,
 s. 41.
 s. 42.
 s. 43.
 s. 44.
 s. 45-68, 75-78.
 s. 56.
 s. 69, 97-101. (H. P. 17)
 s. 70-72.
 s. 79.
 s. 80.
 s. 81.
 s. 84-86.

Färsäljning av havssand och snäckskal.	s. 84, 87
Skogvaktare.	s. 87.
Nålmaskeri.	s. 89.
Barnmorskor.	s. 90.
Doctoren Wendt.	s. 91-92.
Begravning.	s. 93-96.

I Vången var det nog fattigkom-
tex, där bodde vidare som var
mindre bemädlade.

Svenskehög - var en mycket hög
sandbacke där de lekte mycket.
Man går Klippans jämväg öve-
ren. Där brukade de ha mid-
sommarsting. När det var min-
förmökelser samlades folk på
Svenskehög och såg på bänken
där för att se på minförmökelserna. My-
nästare Glimstoft var också med
vid det tillfället och han hade
en mycket stor bagge som
satt bredvid honom på bänken.
Min farfar som var mycket

Skämtsam satte ^{en} par glasögon på
baggen - liksom Glimstedt hade.
Och det hade folk så roligt på.

Ellin förfädd var smickad -
han gjorde likheter. Han hade
monopol på att göra kistor till
lasarett. Han var fihare
och så.

Han kunde komma in på
morgnen och säga om när det
var något nytt lik på lasarettet
för då hade han alltid haft ni-
got varsel. Andingen hade han
hört byveln eller koch som drogs
ur flaskan. Han kunde komma in
och säga: "Åh få jag en kista till

ACC. N:R M. 9685:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

läsare för så och så kunde
det i måst. "Det var när han
hade legat i verkstaden.

Det fanns andra likhiste-nichare
och i stam. Efter min ^{första} far fick
nichare Melander göra lister
på lasarett.

Andersson som var gift med
barndomsken var också likhiste-
nichare.

Min fotebolls bänkade friska både
i ån och i sjön. De drog ner i
Skälderviken. Men för en bås be-
vler det förbjudet. För de tog för
mycket gnygel och så. Så var det
gott om lät. Så var det till att
ligga i sankkliterna över natten
eller i löstacharna hos hönor-
jägaren som hade hördats där
på ången vid ån nedan för klit-
terna. Ibland fick man ligga
på någon gräs över natten och
så för man ut tidigt på morgonen
ibland när man var på för-
man sig och de ville inte vänta
en och så kom man för sent.

Man kunde få 80-90 abonner

i en notdiakt. Man hade flera
platser där man drog i an. Där
var "Barnskovsdiakten" och Vår
busken vid sockerbrukets och på
Savska Plattan mitt för socker-
brukets disponentbostad - det var
en liten ö - och på Luckediakten ne-
danför Vullshusk och på den det
Matthiasen ovanför Gamla Kungs-
gården eller Gårdsalsen vid Hår-
lings i Ängsången.

Man roddade först upp till Gamla
Kungsgården och där följde man
åt an nedåt och drog på de olika
platserna.

I isgången - när islossningen
varit - var det mycket bra att

den not. Då var det så stark
stöm i ån att man ej kunde
ro under Karl XV:s bro utan
då måste den ene gå ner vid
Rönnefors och kasta ut en åra
med en lina färdad vid och
så gick den andra som sat i
båten nedan för bron taga fast
linan när den kom och bieta
i båten och så gick de den
båten igenom igenom stöm-
men under bron.

Det var inte många fiskare
här för.

Arnholts brukade också fiska,
som som ville gick fiska. De
not gick också som som ville.

Lægsam fick vem som helst
sätta. Læfisket började den 10-
mars och höll på till 15 sept.
Länsman Trädgårdh var mycket
stäng likadant stadsfiskalen - de
fick inga lare själva och där-
för var de stänga.

Min festerfar fick 2 dagars
arrest på vatten och bröt en
gång och då diktade han en
visa om stadsfiskalen.

• När den kommer vi stadsfiskalen
han är ju ofta litet galen
Ty han stämmer Karlberg blott
för han vill alltid ha sin lott.
Så sjungs vi hallå, hallå.

Vägen kommer ju snart åter
Karlberg gör och vill som han läter
han tar då med sig sina barn
som sitter han sitt lasegarn
Så sjunger vi hallå, hallå.

Stadsfiskalen vill ju gärna glimma
han tager snöret om sina fingra,
Så säger han till stilla barn
för här står Karlbergs lasegarn.
Så sjunger vi hallå, hallå.

Men det kan ju ofta vara
att stadsfiskalen kan få ta bara.
Men det kan ju ingen veta
för Karlberg kan ta vatten & bröd.
Så sjunger vi hallå, hallå.

Karlsey tog ju heller arresten
på vittnen & först än han betalde
de böter.

Det var mycket gott om lue
i an. Under lundiden hade vi
alltså ett par rökta laxar som
hängde på väggen.

Grunda "Jerusalem" byggdes från
trén som magasin och husa-
rerne bodde i de små husen
bredvid. Det var en major Ellén-
felts som hade skvadronen där
- "Prins-husarna".

Mina fosterfränder bodde i
Jerusalem. De hade alltid maj-
stång där framför plansen på
magasinet. Det var min foster-
syster som ordnade med det. Alla
barnen skulle gå och plocka blom-
men flera dagar innan. De gick
och plockade blommor flera
dagar innan midtommara och
satte i baljen med vatten. De
gjorde midtommarskransar - för

gät migj beausae som lades på
en sallik med vatten. De
hade mest vilda blommor och
vi höjre korn och mjöstkägar
och flåklint och vallmo.

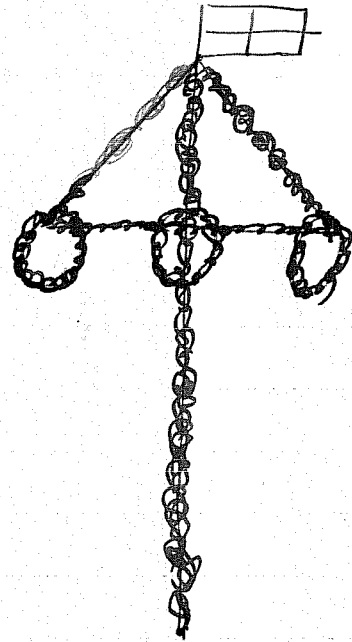
Vid härtorget utan för Melan-
ders brukade vara en majstång
och likaså på gamla Kungs-
gården. De tre platserna bruka-
de ungdomen besöka och lika-
vi majstången vid gamla
barnhemmet. De gick från den
ena majstången till den and-
ra. De skulle gå och se hur de
hade det på de olika ställena
och tälra på vandrarna. Ängel-
holmarna gick mycket till gam-

la Kungsgården. Det var brötat
nattimmarna men gick dit.
Socusa Olof. som tillhörde i Vången
brukade spela vid Jerusalem
Ty under om iute chelanden
spelade vid Tringshuset.

De brukade ha harmonika eller
samburin som de slog takten
på. De höll på till 4-tiden på
morgonen - som promenaderade
de ut på en morgon till ner till
Rönneholm. Ibland promenaderade
de till Karadal - där var också
mjölkäng hos Thomakare Lund
dahl och en del brukade ta
dit.

M. 9685:13

Landskap: Upptecknat av: *O. P. Rooth*
Härad: Adress: *Lund*
Socken: *Angelholm* Berättat av: *Karl Karlberg*
Uppteckningsår: *1943* Född år *1873* i *Angelholm*.

Korsen vid "Jerusalem"

ACC. N:R M. 9685:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min farfar var med bland
godsamplarna och på hans
födelsedag 10 augusti bevakade
de färd i 8-10 båtar ut till
Rönneholm.

På Rönneholmen fanns kugelbana, dansbana och restaurang där det serverades kaffe och sprit. Den första danslokalen på Vhorskund blev flyttad från Rönneholmen och dit 1879. En liten ångbåt "Anna" gick med passagerare dit från Ängelholm. De färdade också över med båt. Karl Åkerlund var maskinist på "Anna". På Rönneholmen var ofta bataljer mellan husarer och civila.

Kugelbanan låg längs efter den lilla ännan. Dansbana och restaurangen låg nedanför bryggen.

När min frödefar skulle med
någon kista till lasarettet så
rodde vi alltid dit från Jeru-
salem med kistan på båten.

Då låg alltid tvättgummorna
vid skanden och så så frågade
de: "Vem skall ha den kistan,
Karlberg?" - "En död", svarade
han och då blev de så långa
i ansiktet.

Vid Jerusalem, Lilla gatan och
Karl XV:s bro var tvättställen
allmänt. De kom körande från
Rebblunga och Skörpinge med
vagnar för att tvätta. De körde
ned med tvättbykarna till ån
och sen stod de med sina tvätt.

råten och bankade och stöljde
de bara bankade och stöljde. Här
var aldrig bykkelasen eller byk-
gillen men jag har varit med
om det i Småland 1894. De skulle
var och en hjälpa till att kör-
na byken och sen var det fest
på kaffe och punsch och väfflar
-det var i Målsåsa. Vi tatte upp
kakelugnar på alla stationer
ifrån Kärnberga till Värnamo.
Det var 114 kakelugnar vi tatte.
Den byggdes i 2 stapper och det
tog 2 år och vi var 4 kakelugs-
makare som arbetade.

Ängelholm hade mycket stort
arbete. I Svålv blev det över

100 ugnar på utvändes bolaget
och i villorna där. På Alnarp
sattes 72 st. Det var 1905. I offi.
cerhugsnerna på Djurby hed
sattes 65 st. och på alla godarna
satte vi hakelugnar. Ett av mi-
na första arbeten var i Svärte hos
professorn Nilsson. Ehle. Förra året
satte vi 108 ugnar i Klippans
pappersbruk. Vi hade arbeten
i Danmark och i Ängelholm
var vi mycket framkallat i fråga
om hakelarbeten. 12 man reste
omkring och satte upp.

Jag läste hos Olof Andersson. De
reste på olika platser. Jag har varit
i Halland Småland o Skåne och

ACC. N:R M. 9685:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

frå Lollaud hos Roren Åin dehn
och hos gråvågare Neergaard på
Humblebäck nära Skogsby. I
Ystad och Simrishamn sätte vi också
kakelugnar. Vi fick vara borta i
flera månader ibland som
f. ex. i Småland.

Många var stadsfjärare här.
Han var både polis och brev-
bärare. Han hette Jöns Gönwall.

Här min mor blev äldre fick
hon 100 kr om året av Wilhelm och
Anna Gönwalls silverjubileums-
fond. De gav henne 50 kr. till mid-
sommar och 50 kr. till jul för det
hon var en Gönwall.

Fästlagsmåndag var fridag bland
hantverksamma. Hantverksamma var
så utklädda: smickare, smedare och
fiskare m.fl. Smedarna hade sina
stora fräktlådor och städ på staden
och smickarna stred och kyvlade och
fiskarna var utklädda i tydligt
och hade ett glimrande hängande
exponat på staden. De fr i städerna var
det var som användes i vaggar. De fr
ibland i en och ibland i 2 städer.
Hantverksamma fr var och en i sin
yrkesklädd. Smedarna hade sina frä-
ktlådor och smickare och släggare och
smidesjärn. Och W var där ett par
sjömän eller fiskare. Det var ut-
trycket 1 eller 2 stycken från varje

rekordet. Det var visst inte alla
hantverkare som var med. Det
var bara ett par smeder eller ett
par eller en smides o. s. v.

Detta upptåg förekom ändå till
1894 men sen upphörde det.

De gick väl ett par stund
och så höll de till vid varje värd-
hus och intog drackning. Det kunde
alltså de mötte Hålsingbyarna som
kom åkande på samma sätt i Vla-
minge eller Orädd och där intog
de drackning och festade. Det kunde
en gång alltså Hålsingbyarna kom
med en hel riggat reglbåt på
en stund bl. a. Det talade min
mor om och det var nog härt

från 1870-talet.

Sista gången var Poche med ut-
klädd i sydöst och med glunder.

Hugo Hemmingsson var en krigare med
Engel och där var de i en och så var
de hos 'Far i botten' eller 'Norden'. Han
var Ängelholms fjörhaste kare. 'Vaga-
lig är Gunnar Anderssons möbelaffär
är nu. De stannade till vid den
kryddan o höll med vagnen utanför
och var i en o fick sig några kaffe-
göten.

- Hådingborgarna följde med till
Ängelholm o fästade o var följde Ängel-
holmarna den en bit på hemvägen.

För var här en som kallades
Landskronetörare. Han var klädd
i röd jacka och vita byxor och
dog med en grått grått ben
här han grått. Han skulle springa
från en viss tid mellan Ängel-
holm och Landskrona. Han grått
med brev eller telegram eller
viktiga bud. Han hade lön för
att stå till tjänst. Den siste som
hade det hette Österdahl - det var
nog på 60-talet. Jag minns att de
gamla och mor min talade om
det. Han dog 1927 och då var han
83 år - han var införd Ängelholms.

Var och en fick väl betala Lands-
kronetörare för bud. Siligerna

gick bara vissa dagar och dem
fick då springa när det behövdes.
Han slog sig med ett gräsi becken
när han sprang.

Man kallade också om grösdeffet.
Det var en som fick gräsi i Vings-
laget. 40 par grön var största skaf-
fet. Tocket fick lov att gräsi. Profes-
sen kallades den som utförde skaf-
fet. Han slog längs med ryggraden.
Brottslingarna blev ord i honom
och sade: "Följ spöraden din djävel!"
Han slog väl fel eftersom brottslingarna
blev ord.

Men talade också om att när de
var ute och fiskade rodde de ut
från stranden i en halvcirkel för
att dra ett nätdrag och då hade
ju det en vilnad utan huvud
och på stranden. Det var en gäst.
Han ropade till den kamraten som
stod på stranden och frågade om
han kunde se gästen men det
kunde ej denne. De trodde att
det var något efter någon gäst.
något varsel eller så.

Det var en Begravning som var
vi underlig. Det var när Kull som
hade ägt Kullstorgs skulle begravas.
Han hade fört ett sådant liv med
kortspel. Håstarna och de
kistan. De fick byta om kistan vid
Karl XV:s bår. ~~men~~ Håstarna kom
ingen väg och det var sådant ovä-
der så de ~~nu~~ var tvungna att byta bår-
far. Kull hade varit Håstarna.
men och kortspelare och hade
väl gjort en hel del rätt.

En gång hade han sålt en häst
på en marknad. Den var död
men han hade stämt den upp mot
en grädesgård och sagt till köparen
att den var levande. - Det skulle man

ACC. N:R M. 9685:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skut ad han gjort vi. Han hette
Jacob Kall. Det var mycket tal om
spökeni och om j: kullörp.

Si frö ed hus stilt komt som l. ee.
Gimwells villa eller Mamekows
villa si han det kallats för spö-
hus.

Här uppe låg "Fricksamöllan" för-
ut. Där Tomtebo - En Segerströms villa
på Danielslundsgatan - nu ligger
låg gjälor kvarnen. Som barn gick
min mor på skidskola på Mörle-
dammen - numera Danielslund.

Jag minns i min barndom - att
det stod stora gurnsträd utefter
vägen här. Vid Danielslund var
skogskola som förestods av jäg-
mästare Westin. Kungjägare Mils-
son har gått som elev i den skolan.
Den flyttades sen till Killebreds. Det
var nog också på mitten av 70-talet.
Här var en stor bäck förut - just där
som finns kvar vid Rönnevik.
Den kom från Rottelbreds och

ACC. N:R M. 9685:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ranne i en grös längs vägen och
den gick väl nu till Tricharmöllen.
Nu är den bäcken igen fylld. När jag
byggde 1912 var bäcken här för-
farande. Då fanns det bara en pro-
munt men till Thorslund

Kafé Rönnevik är uppbyggd som
varmbadhus. Det ägdes av fan-
junker Fältensborgs far som hette
Pål Hansson. Det byggdes väl 1875-76

1865 såldes Kronholms gård. Då
ägdes den utav min far. Det var
den gården som ligger vid cykel-
affären Standaard. Tomten går ända
ut till Östergatan.

Det var en major Reimer som
vilde ge Willam. Men var kus-
kieriska där. Det gick bakåt för
honom och de åkte de härifrån
med hästar och vagn till Växjö.

"Kön" sa han till kusken för han
ville ej bli tillbakad. Det var väl
på 1840-talet. Kusken hette Anders
Milstrom, han kallades för Reimers
Anders. Han blev sedan vaktmästa-
re på lasarettet. Hans dotter blev
fukthöterska. Han brukade ta emot
historia som gav honom mer
vid än.

Liggenarna brukade stå tåger vid
grusgraven i Enay.

Fatarna brukade få hålla till på
den hörnan av Rings torget som ligger
bakom Tomperances nära Grubbagen.
den ~~var~~ Fatarna gick g. blanda sig
med det friga marknadsfolket.
Där var alltid fint liv. de hade
alltid en kumst eller två med sig.
Oftast hade de familjerna med
sig i vagnarna. Fatarna brukade
komma och byta gamla hästar. De
bodde uppiat Hallandsåsen och Ad-
djunga men de kom alltid till
marknaderna. Det var Svante Fred-
rik och Johannes Krüger och Gutta.
karlen var också med. den ligan

ACC. N:R M. 9685:34

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och Heltz o. Vestricksen.

Vaskengröden kom alltså till
maskinaderna. De höll till på
gröna tåg - där var kor, pumpor
stigar, bykter och bäljar.

ellagjörarna i färd stann gick
runt i stan och på landet och gjög
och fick ägg och nu skulle de ha
hålls o dans efteråt - majgille. Så
skulle de dricka äggtoddyr - och så
nu flichorna medgudna.

Ibland kunde vi möta några
andra som kom hem. från Rebbel-
baga och så var det bäst att
göra för de var höra och stann-
kare och så kunde de ta äggen ifrån
oss. De bästa löjarna fick hålla
äggkorgen för att rädda den. Vi brukade
gå ända upp till Rebbelbaga
och kunnat gård - men majgju-
arna som bodde där menade att
det var deras område.

Vidkrut var det ut ad zunga
och "kruta" utblädda. Somliga
svärade sig i synen och somliga
blädda ut sig till flickor. Där var
alltid en horn var anfrase. Vi
gjög till och vi fick vi pengor och
Tackering. Vi gjög litet av varje och
någon glada harmonika eller fiol.
Somliga hade masker på. Vi hade
inga kvastar med oss.

ACC. NR. M. 9685:37.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De brukade kasta in julklopparna
på julafton. Det har jag nästan gjort.
Vi hade lagt in en julklopp i ett
stort sprucket hus och kastade
in det i höhet. Där blev en väldig
uppsländelse när skärvarna flög
i kring.

Handlandeerna här i Ängelholm
hade misthutor som de fraktade
från Göteborg. De hette Svadan, Snäp-
pan och där var jakten blida och
Henriette - den rista tillhörde Flygare.

Sedan fraktades lasten på prämar
från hamnen. De brukade lossades
vid Jerusalem. Lasten bestod av
viner, apelsiner, kalksten, salt, järn-
sackor m. m. Det kom också kumrar
med vin. Karlarna brukade baka
ett litet bröd under en av gjordarna
på kumman och drucke litet vin och
sen satte gjorden över brödet.

Det stod alltid vin, kex, russin
och mandel i affären som kunder-
na bjöds på när de handlat litet

ACC. N:R.

M. 9685:39.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A.B. Rooth

Härad:

Adress: Lund

Socken: Ängelholm

Berättat av: Karl Karlberg

Uppteckningsår: 1943

Född år 1873 i Ängelholm

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bra. De bjöts in på kontoret på
vin. Ibland bjöts de på bränn-
vin. De var mest frukostiga med
vinet.

Det fanns flera handlare här.
Det var två grusbedtare - Niclas
och August, - Matze Flygare, John
Åberg, Carl Hjalmar Agard och den
hona Jönsson.

De fick betala hyra till shepparen
och besättningarna på sina båtar. Det
var endast de större affärsmän.
Småttiga sheppare hade någon lott
i skutan. De fick väl betalt efter

ACC. NR. M. 9685:40.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med de kunde segla in. Shepparen
hade del i skutan och så. De hade
den likom ihop.

Musik på morgnen första maj
har det varit så all min tid - de
har givit givarna skaden med musik.
Såna Hagelkvist var upfrase - då
låg skolan där Dalströms hus nu är.
Jag var med i musiken.

Första maj skulle de dricka mjölk
i boken. Då druck de äggstoddyar det
nu gott. Plickorna vispa äggstoddy.
Då gick de ut i det gröna med mat.
Korven och kaffe och så skulle de
värma vatten och göra äggstoddy.

ACC. N:R M. 9685:42.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När de unga pojarna kom in
till skolan och skulle mörkna de
var det liv i luckan. Men vid
mörkningen fick polisen ej in-
gå på utan låta det gå.

Här var för prämen som hade tre
mans besättning. De sheppade ut
spannmål till ångarna som låg
ute på redan och som togo last
till England.

"Karin" var den största prämen.

Spannmålshandlaren Carlsson,
Gruvstätt och Vlygare hade egna
prämar. De hette Duvan, Falken,
Svanen, Akter, Kljaden, Tres, Tre
bröder, Falken. Prämarne användes
där till västkustbanan byggdes.

Stadspartier.

Vid Stadspartierna höjde de på Rönneån med Lille Skäldersviken. De höjde med på ån vid Lilla gatan och sen höjde de på ån ut till Hattens Koppst och där var sen fest och dans. Detta var på 1890-talet.

Vid Stadspartiet hade de musik i första staden. Vid Skäldersviken höjde de upp stenen nedan för jämvägsbron. Sen höjde de vägen hem. Det var de unga barnen som var som ordnade Stadspartiet.

- De höjde med riktiga skjutor, hästar o vagnar eller städer på isen på ån, med gammalblåss och så var det jättemånga vid Skäldersviken som fröde gammalblåsen till botten som låg på isen.

och kaksloket skulle höra ut på
skansen. Tidigare tog de mycket
lura där och så skulle källorna fyllas
igen med skrot och avfall. Där var
mycket fin lura. Likaså tog de
mycket lura ute vid Hamnen och
Lantstaden. När de hade tagit så
mycket lura de skulle ha för värdagen
hade ~~det~~^{gestämma} en liten fest och dans på
logen hos Åberg som ägde området
där de tog lura. Gestämman gjorde
själva upp lura. Det var före min
tid som de brukade ha den festen. De
som talade om det för mig var 70.
80 år gamla... För skulle alla ut och
toga lura vid Persson Fagelbrunn.

~~Det~~ Här fanns 30 st. krukmanufaktur
kakelugnsmanufaktur; Ängelholmen. På
80-talet, 1888 var här 7 st. krukmanufaktur.

Det var här 3 kakelugnsfabriker: Olof
Anderssons, Göticks och Lindbergs.

Göticks kakelugnsmanufaktur var det
som låg vid Högavägen 5 som Håkanson
var hade. Det röda huset som nu är
böringshus var då avsett för gästerna
och som lager. Böringshuset låg där
bevaringsstationen nu ligger. I stället
- mellan det röda huset & verkstaden
som låg ut mot gatan - låg blykvar-
nen och det kallades därför kranhuset.

Det första lärlingen fick göra var
att skära trästen som höjde för blykvar-
nen. Kranen drog nämligen genom en

ACC. N:R M. 9685:47

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

höstvandring. Blyet maldes till gl.
syren. - Hrs Gjöbeck var det en ote som
gick o drog kramen. - För hade de
härsta ordet som drog hantellerna.

ACC. N:R M. 9685:48.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lärtingen fick fara med sten
och lera till gästerna och fick
älska på verkstaden. Somliga lär-
tingar fick lov att bo på gästkam-
maren på verkstaden.

Många gästerna var gifta och bodde
på stan. På gästkammaren var det
bara en soffa o litet enkelt. Somliga
av dem hade maten ordnad hos mäs-
tern.

Det var en viss firma Laxström och
fransson som övertog affären. De satte
upp en kabelugn i Håkaugsmas hus.
När de fick upp den halvånga kvinnan
jungen in med haffbuckan och
fick syn på att de hade varit sld.

Storrammen upp och ner så de kunde
ej hänga dörrarna på ramen utan så
måste de ta ner antilop.

I ett annat fall högg de hål i
en vägg & kom in i en garderob i
stället för i skorstenen. Det var kabel-
ugnsmakare Laxström det handlade om.

- En fröken Lundsström hade fått veta
om sin kabelugn & hon skickade bud efter
mig för det råk så. Jag kom dit & fick se
att grillet inte var drägligt. "Oh, det hade jag
glömt!" sa hon.

ACC. N:R M. 9685:50.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Edt röst datum i oktober brjda
vi ha gästint och vi slutade vi ha
sint en viss dag i mars. Men det
nu aldrig några fest i samband
därmed.

ACC. N:R M. 9685:5/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gesällerna höll allmänt fri-
måndag.

ACC. N:R M. 9685:52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och vi var det en stående regel
att vi skulle ha eftermiddags kaffe
som serverades på en bänk uppe
på fabriken. Det var bara en ståt kaff
kaffe och vi haksocker i bitar. Kaffet
kom från mästaren. På fredagarna
skulle vi alltid ha en snaps till
kaffet.

ACC. N:R M. 9685: 53.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min Tensaftron hade vi alltid en
älsfest. Di bjöd mästaren på mest
ett loddys. Lärtingen fick ej ma-
ka något stäckt förän han blev
gäst. Jag minns att jag blev ej bja-
den på storklycke på tinge jag var
lärting. Först vid 6-liden blev vi
bjudna på kaffe och vid 8-liden på
gis. Och sen bjöts det på loddys och
vi höll man på till 11-12 liden.

ACC. N:R M. 9685:54.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J som vårt hantverk hade vi all-
tid den ideen att gesällerna skulle
ut och vandra. När det kom en gäst
sitt verkstaden skulle han ha väl-
komst. Och om han ej fick stanna kom
vi verkstaden och arbetade vi skulle de
övriga gesällerna som arbetade på verk-
staden följa honom till stadsgränsen.
Och när en gesällerna kom hem igen
sitt verkstaden vi då kunde då vara
en ny gäst kommen. Och då skulle
han ha välkomst. Det var brännvin
som gesällerna bjöt o bjöd honom på
o sen följde de honom till stadsgränsen.
Så var det inom kavelugnsfacket.
Gesällerna kom med hälsning
från den och den platsen och så

ACC. N:R M. 9685:55.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En fröste gesällen på rekestaden emot
dem o skildade med dem. En har
hört talas om att de vid valkmöten
skulle ha druckit alla ut samma
krus.

De talade om när kolleorna gräv-
rade i Högås och Hälvingby och de
nu där i satta upp handelsgården. De
fick de dricka sig mycket gnut de
vilde. De nu inne på bergen
och tog sina "beskar": "Mycket
långt har jag arbetat men kolleorna
den var den värsta", var det en
som sa. Det var Olle Sköglund, Lind-
kvist och Lorents Hald som var med
där. Där var en tysk och en som var
med och blev sjuk men han gick
igenom det. V. Kolleorna var mycket svår.
De stred ju i en jämn dimma hela
dagen och var lagom fulla.

Lerum händades upp ur bällesken
och ~~lerum~~ lades i en hög på golvet och
stampades ut. Ibland stampade
man bara foten och ibland hade man
skor eller stoffen på. Lerum stampades
ut och rullades ihop o stampades
ut igen. Så skur man bitar av lerum
med en gitterstift och så lades
den på bänken o där valkades den
liksom bagarna valkas deg. Så skulle
man skjuta upp lerum - man rullade
lerum i en rulle och sköt upp den med
handen och drog den tillbaka med
fingrarna så man kunde känna
om det var något guss i lerum. Och när
man hade en hög lerum på en 20 cm. fjä-
diz skars lerum i fyrkantiga bitar
som lades på varandra till "stud-
sel".

ACC. N:R M. 9685:58.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Studsola" var som en 4-kantig pelare
20x20 cm. och ungefär 60 cm. hög och vi
hade runt 6 stäpinnar 1/2 tum tjocka
vid var sida. Så såg man av lera:
4-kantiga bitar med en gitterad
fäst i två stäpinnar.

Det kallades kakelblad. Så sålles
vart kakel på ramar i "desen";
det var bjälkar som gick tvärs öfver
verkstaden. Det var som tre olika lag
med bommar som desbräderna vi-
lade på och på dessa bräder sålles
man kakela när den var ny för-
mad. När kakela legat på ramen
ett par dagar togs ramen bort o
kakela sålles på ända. Sen skulle
kakela "beskickas", puttas o klappas,
d. v. s. först skulle den städas o sen puttas
och så förklappas. Så hade man ett
stån som man klappade kakela med
i en stenform som var slipad så
att leran låg rätt till stensidan.
Och när det ständ ett par dagar skulle

det efter klappas och en flich bakela
tagas upp ur stenformen sättes på
desbräderna igen. När bakela så en
sm skulle den brännas och en skulle
den glaciéas & brännas igen.

I första dessa sätte man upp bak-
let en man format det och när det
hitt lidet stötes det upp i öra desen
och en när det var färdigt sättes det
upp i tredje desen.

Det var på vindarna som man
formade levan.

Ma äro alla bakelagnsfabriker ned-
lagda utom i Upsala & Karlskrona
(& Göteborg?)

Glasyren.

Man kunde blyugnen där man
brände glasyren. Först brändes blyet
i blyugnen - det kallades för att "aska
bly" - så att det blev glasartat. Sen
skulle det stötas, siktas o mallas så
det blev riktigt fint. Det fanns rik-
tiga kvarnstenar i karet utanför där
där blyet maldes.

Glasyren maldes tills den blev
tjock som gröt. Då tog man en
mugg med blyglasyr och så hällde
man upp i fin o tät glasyr rinner ned
över kallet. Så ännu använde man kal-
let och hällde glasyren fin den andra
ändan och så sattes kallet in i bränn-
ugnen.

ACC. NR M. 9685:62.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Da som lär de ykhet rikligt lär-
de både sättning och formning. En
del h skelugns makare h r bara
antingen det ena eller det andra.

ACC. NR M. 9685:63.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ugnarne låg i själva riksst dsbygg-
naden - ugnarne i ena änden och
rikstaden i den andra änden av bygg-
naden.

ACC. N:R M. 9685:64.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En kunde de köra med hela for-
ror med kaskelaguan till Kuis-
sianstad. Ibland kunde det hända
att en gräve eller ett par blev kvar
på någon gästgivaregård under fä-
rdan och att skjutsbonden hörde i fjän-
den så att de kom en eller två dagar
senare.

På en mittelbandsugn kallades
de olika delarna: Överrimus, fris,
mittelband och fotrimus. Mittel-
bandsugnen har både Över- och
underliv. Till en sådan mittel-
bandsugn fanns det 5 ^{eller 6} former.

Vi hade ett 1000-tal olika former.
Som gjipsformer tog vi från
Göteborg; Över-.

Ibland var där modeller som
gjordes gjorda modeller till former.

De slog upp en ritning med olika
mönster och gjorde en form efter den.

De små fabriker hade inte pre-
cis några modeller men det var
alltså några som kunde modellera
liten.

Ofta sått det en oval medaljong
i mitten på kakelugnen förestäl-
lande t. ex. en flicka med en
blomsterkrans och målades då i
olika färger av glasysen. Detta gjör-
des av målaren som såg i ett så-
dant rum.

En Ekeström-kakelugns-målare vis-
ade Hanssons dotter hur man såg i kak-
len och lärde sig måla där och
hon fick måla kakel. Jz har haft
ugnar som hon har målat!

Den målaren jz lärde hos Olof
Brumhult Andersson - hade en
ungare Graff som var där och må-
lade och satte ihop olika glasysfärger.

Det är möjligt att hans dotter f. ö. den Anders-
son lärde sig måla av honom.

Förutom mittelhandsugnen fanns det skänkugnar med hylla, kolonn-ugnar som var fyrkantiga rektangulära och runda upptill. Licensugnar hade licenser. Det var också halfrunda och halfrunda ugnar.

Rokokougarna var mycket ut-
smyckade med ornament. Spegel-
ugnar - spegel i mitten. Kuprugnar
hade en kupol upptill.

De hade mycket målade bilder
ugnar med blomman och fåglar.

Baronessan Hallberg vilde 3 st. ug-
nar till Rosen den Lehn för 2000 kr.
Hon kom till Solana och 2 till
Rösjöholm. Det var ett par minuter
gär med ibland handmålning.

ACC. N:R M. 9685:68.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var en förste Bogen som hade
ägt gården för Hallberg. Ugnarna för-
des var från England men det stod
menuska inuti.

"Kivdusugnen" på Rörjöhölen(?) har
bibliska motiv på varje kanel. Den
skulle ha stått på den gamla bogen
tidigare. Vart hömparti går upp i
färd som en flod.

ACC. N:R M. 9685:69

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julefton skulle man skaffa sig
en julgran. Den del brukade ligga
en grän uter kungärråsen. Gra-
nen såldes också på torget.

På Gröna Torget, som var där skolan
nu ligger, bildes pummor, baljer
krakor och kucatur. Det var all-
dags hemslöjd - korvar och bekor
o.d. som såldes där. Det var folk
som kom från Äskellångas och
Åslångas som sålde sina slöjd-
saker där. Ännu i denna dag
kommer de därifrån på marknads-
dagarna.

Hästtorget låg där Viings torget
nu är. Där var hästhandel och
gjordes byten av hästar. Vadarna
hade en särskild hästas best vid
Gubbens (fröherrens Gubbs fortighet.)
Det var byggt runt omkring Tor-
get. De skulle de upp och dricka

götter efter kösthandel. De skulle
dricka likhögs. Kypet gälade
inte för än de "stod i hand"
på menaden.

Vid Jönna torg stod det gum-
men som sålde kaffekakar och
pilsner och leumad o bara-
meller.

Vid Stortorget stod det en
och annan gumma i en prut
och sålde kackeller. De fick
väl ha lovat ^{en kackellager} ställa sig i en prut
för att sälja sina kackeller.

(Willhelm Gernsvalts bröder stod
när o sålde kackeller.) ~~Det var~~
~~innan han var gift.~~

Kakgummur sålde kakor. De
sod på en stappa med en

avskrivning!

ACC. N:R M. 9685:72.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hög. En vilde för Herman
och en för baryten Pålsson. Och
vi hade de lilla beundrar som
de lärnade in boställe.
Jag den nästan all kakegur-
monn gick omkring var dag.
De hade detta till sitt upptäcke.

Det var lustigt med talan-
na för det var precis som om de
visste att de skulle vara i den
hörsalen av hälsotryck. Det var
liksom djäroshuset. Folk var all-
tid intresserade av talarna.

Det var hela familjen av talare
med hundar och arkar. Vi yngre var
alltid intresserade att gå och
se på talarna. Där var branta vaser,
rik och gubblakalen. De var mycket
märka i byn. Småliga talare högs-
ta lekstil här i staden och hörs-
den omkring på landet och på de som.
De brukade också förtäna kappor.
Härl och praccun och sådant. Som
liga gick omkring och gickade

d. r. s. sätte ihop prosliushärl
 som gick sönder. Det kallades för
 ginkare. Det var ofta sådana
 gubbar här som gick omkring
 i kuren. De barade hit i pros-
 linsbitarna och sätte ihop dem
 med stift. Och vi klevade de. Det
 var de enda yrken som en
 fattig egentligen kunde göra.
 Men det var även andra än fattig-
 re som kunde gå omkring och
 ginka proslin.

De brukade ofta stå lågt i graven vid kyrans eller i skogen vid kyrans och Karsdalen.

Oh migom gång slog de lå-
gar vid Luffarskrogen. I min
bunden mde de aldrig Luffare.

Skogen Södra planteringen och
Gamla Järnvägsstationen. Skogen be-
lades åt för den fru Waldemaarsons
villa ligger och den Fogs mycket
lira. I min barndom hade
jag ut 100-Tals lars med skott
och kastade av den.

Första året som länpojke
fick jag parra hästen. Då fick
man kända för Karl XV:s bror
uppgift om Willans städgård för
att komma ner till Willans
tegelbruk. Då fanns det nämligen
ingen bror från Östergötland
för till tegelbruket.

Då var det två tegelbruk. Det
som låg närmast Willan var Kal-
leberg och det andra var Perssons

ACC. NR M. 9685:76.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fogelbuck.

Vår älsfest (bland koberlugus-
makarna) var allierad af den. di-
tyrde det på mat kaffe och toddy
på gästerna och lämpningen.
Men lätningen fick inte lov
att smaka toddyn.

Farklagsmåndag var vår fin-
dag. Den firades alltså av alla
hantverkare på 1888-90-talet. Vi
sökte upp varandra inom olika
yrken för så skulle vi också ha lite
roligt.

Blond blev de i samma stam,
samlige midda, andra byslade
och samlige som utklädda till
grönar i oljekläder. De gick
hade de f. o. m. ett glimrande som
stjärnde efter stjärnen i mörk. Det
var det första året. Sen följde
det att minna.

Porten var gjutare och ^{han} var ut-
klädd till grönbuss. f. o. m. med
fångavall som med den yngre
som gesen. Han arbetade hos en

ACC. N:R M. 9685:78.

med Hestberg.

I bladet för de 2. regnens och
vi höll de utifrån flera olika
hugor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Hugo Henningsens mor var hustru
en hustru vid Bygget.

Holsten Staden var den gamla
kyrkan.

Christians hustru i Rottelstegen
en hustru handlande Johansson
var sin affär. Bröderna hade
alltid tillfyllt den när de skulle
kna hem från marknaderna eller
Fingdalen. Den kunde de leva
när frid och ha dagsmål. Det
var ju utafn Sten och den var
inga jorliser.

Kirgus Persson var en dotter om
en 83 år. Det är Hilma Persson och hon
var medfö handlande Johanssons
i vilken mest gammal framfö
Kirgus Persson hade och i Stället om

ACC. N:R M. 9685:80

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ligger alldeles bakom villan.

Min ~~mormor~~ sydde hand-
skar. Hon hade en gammal sy-
maskin. Her besökt den när
högst den till museet men de
skönkte j den dit o där står nu.

Hon sydde 42 år för fabriken Löt-
man i Hälringby. Hon var sy-
per blorben 3 om 1 manganen o
sydde. Alvin Möller var tryck-
~~trycker~~^{handbok} från Häl ringby o lämnade
ut den till 10-12 sömmerskor i
stan.

Men behöfde so badgäster öm
än i hit vid Jerusalem. Det var en
frivillig avgift som de fick ge för
roddhusen.

Och vi solde hem öm för de som
som fick plöja bränn i skogen.
Alla som ville fick plöja ned
i skogen - utom hantarna. Det var
endast kvinnor som fick plöja
ned - både unga och gamla. De fick
ej gå ut dag utan bara om freda-
garna. Och då fick de lappor av
kornjägarna. En sådan lapp kostade
4 öre eller 2 skilling. Det var num-
rerade lappor och där stod och
att de ej fick byta ner grenar
eller använda yta. De fick inte

heller avrunda vagn - inte ens
sholståna. De fick plocha ihop
en "byra" i när de behövde båda.
Och så fick de so över i båt via
Kungälvstället med enst ja.
runnen eller och inte via
Kungälvstället vid Kavadal.
Och de fick de betala något för
att de vordes över. Men han var
80 år när han skulle för dem.

När de så plöcht färdigt och
hade så mycket de behövde båda
så skulle de gå till båda till hem-
jälvstället där de fick loppa
och lämna till båda loppa för
"byran". De fick båda så mycket
de kunde i sin byra. Ju starkare
de var ju mer kunde de ju

tän. Fredagen var för deas
räkning som skulle plöas vid
nå si fick man se dem öm
efter hand som de kom.

Anderssons kungjägarbrotälle
hållandes för Danmark. Anders-
son bette den gamle kungjägaren
och i fast han ej var släkt med
den nye.

^{hemmet} Och det brotället som ligger vid
bänk vid viadukten hållandes för
"Kyrkodammen".

Vid Sjödammarna bodde en gammal gubbe som hette Tue. Han hade en gammal häst och han köande in i en gammal skumpvagn och sålde ~~de~~ havs. med kappis vid julen och högtiden. Då skulle folk ha vit med och ena på golvet. Det bruket tröjde nog upphöja omkring 1880-talet.

Tue hade nog också litet till. syn den skogen därute. Och vi kanske han fiskade lite därute. Där var mycket fattigt. Hans hus har legat där i länge jag kan minnas. ^{efter hans död} Ruineer ligger alldeles till väster i sjöarna

Storgården.

Jag den här bekräftelse från
och det var en Veterinär Olsson
morf. Den främre hade en
dotter som blev gift med målare-
mästare Christensen.

En: Liden var greve Tage
Pom som bodde i huset (militär för
Avid Bengtsson) vid Stadsplanen
ut till Sues stuga. Han var på
en stor vit häst. När greve
Pom bodde vid Stadsplanen (i
frånvarande Fredstons hus) så hade
de alltid en park i trädgården.
Han hade varit militär och var
var han någon sorts bankman.

Damman ut till sjön
hades alltid för jorddamman.

ACC. NR M. 9685:86.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

na. eller man brukade inte
hålla stunden därute för sibiriska
Det var inte förrän greve Rosen
byggde sin villa därute som man
brydde sig om det vackra.

Björneborg hette det första stället
härifrån ^{stäm} vägnar ut till Sjungen
och det andra i ordningen hette
Svältanfält.

Pål bodde på Pål Turessons
ställe - det som ligger längst
bort till Sjungen. Pål sålde snäcken
eller snäckskal. Ty var inte
nu han sålde det skilvis eller
hurs. Det var snäckskal som huserna
skulle ha. Tve sålde också snäck-
skal. Där var en man som
hette Johannes som bodde en
bit ifrån Tve men hade ett
litet jordbruk.

Skog värfare Andersholm hade ett
litet skog värfarboställe ut till Sjungen.

Ljungen för att de ej skulle kunna gå ut bjuvjägar. Anderholm var bjuvjägare. Men både nämligen både bjuvjägare och skogsbetare. Magnus Anderholm som från Amerika har skrivit artiklar i Engelholms Tidning under signaturen "Magnus" var en till skogsbetare Anderholm. Han skrev artiklar om det gamla Engelholm. Det Fröken Ohman som bodde på Almedoms hemmet brevväxlade med Magnus från Amerika. Det skulle ha varit en stiftning till Anderholm i Lilla Gatan.

Den bjuvjägaren som bodde på
på bostället vid Kyrkdansaren

hette Laufert.

I min yngre ungdom bodde
det en Laufert i huset på hörnen
mit emot klaf Perssons hus.
Han hade 3 söner och 3 döttrar.

De hade ett målmakeri där det
gjordes hårnålar, knäppnålar. Det
var vi där omkring 1876 som de
hade den inrättelsen. Vi var det den
en somen somen Wilhelm som över-
tog den. (Han arbetade hos en fab-
rikör Almqvist och för var till Ameri-
ka och vi skulle där verkställa
anordningar förvalta det och han köpte
det sedan.) Den andre somen
Anandas var badmintonare och
John Laufert blev lokförare på
Sjunde milens järnvägen. August

Avskrivas
ej!

Laufest var barnmorska och de
främlingar systarna var husesk.
barnmorskor.

Det fanns inte mer än 2
barnmorskor om jag minns det. Det
var den gamle barnmorskan fru
Andersson som bodde vid Förgat
och var som fick klamma i Anders.
som som sedan vilde huset till
Rosa. Hon var också som fick
klamma i Andersson på Hotell Norden.
Barnmorskorna hade något nytt
betalt från staten och så fick de
något för varje barnbörd
i hemmet. Men det var mindre
reberedade hushåll de ej fick
ta betalt av dem.

ACC. NR. M. 9685:91.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Doktor Weust ägde jättar tillvar-
na när han. Han hade en stor
syndorn uppe i Skånes Fager-
hult som hette Björnkullsten
sj.

På baksidan av lasarettet låg
dels en liten ställeånga - med
2 korter och 1 kr för Doktor Wenst
och så en liten långa som gjordes.
gjorde som väskor. Och där var
och så upplopp för kol och träsk
i den långa. I frösten in till
väskor var duon. Doktorinnan
Wenst var så högt i duon. Hon
var så god i målet som en kack.

En likkista så för tiden korta.
de 8 kr. och 12 kr. för en finare.
Kistorna väntades och bestoddes
med en holdtytt som glidande.
Kistorna var alltid vänta. Men
om de skulle vara finare så

milades de om åldad eh.

På skruvorna var det liksom
en vit stjärna och gjätra skru-
ven var ett kors. Stjärnan var under
kors. Det hade man på alla
likkistor och vidare skruvorna
höjtes i jämförelsen.

Nils "Hållkall" och Sven Skind-
riksson i Rottelby hade var sin
vita hustru och det var gjätra-
skuren och de skulle vara vid
beggravningen - åtminstone Nils
Hållkall var i staden. Likvagnen
stod i gamla kyrkhuset som låg
mellan Riddhuset och Kyrkan. - Häs-
tarna hade vita täcken och gjätra
var Nils Hållkall klädd i svart och

med hög heds.

Iblunda när han höll och
väntade utomför den begravnings-
skulle vara i honom någon ut och
gjord honom ett glas vin där han
satt på vägen.

När någon var död ställdes
de liket i ett rum eller i en
vaktstuga bländades med graver
på vägen. De bjöts en likkläd-
sel som dölldes på den dode.

Det var naturligt för att de skulle
gå och se på liket. Det var många
anbörja och vänner som kunde
gå och sitta. Iblunda fick ju berätta
gå och se och se. Det var lik som en
sorts ära att man fick gå och se

frölibet. Man frigade om man
fick lov.

När de varit ut kistan en
hurs i holl prästen en kort
andaktstund utafn hemmet
innan de gav sig av till kyrko-
gården. Det ibland gjogs det en
prakt.

Här brukade alla vänner som
bjöds till begravningen. Det sked-
des en biljetts när det gjordes till
begravning. Det var någon auktion
och ^{och} någon annan som gick om-
kring med biljetterna.

De störde alltid grane
utafn ~~hemmet~~ hemmet. Men nå-
gon auktion eller god som kunde
och ^{och} störa grane eller curis utafn.

ACC. N:R M. 9685:96

för sitt hus för någon där till.
Ligget skulle passera. De visade
halva gatan utanför sitt hus.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julgran var det viis si länge
som minnas. På julafton
kvad man kaffe vid 4-tiden
och sen lekte man och delade
ut julklyppor. Sen var utklädd
tider kunde man en mask och
lörshugg som man gjorde sjölv
av pappstycken. Och vi hade
även en dopplera och ^{en pöskelkaka} några
gammla kappor. Vi skulle de
jämfrä sina julklyppor och
sen åt man julmaten. Det
var lite smörgåsar och fisk och
kan lef fisk och grött. Det var inte
ofta man rimmade till gröten.
Sen det var en gång en smor-
ghet som rimmade till gröten.

ACC. NR. M. 9685:98.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var så att den kvällen skulle
de gå äta vid rummets bord -
mästaren och gästerna - som
de annars ^{alltid} gjorde. Det var bara
för att mästaren skulle äta
lite bättre - och sen skulle de
äta grötten tillsammans. Mästaren
skulle väl ha lite mörsgästbord
och sådant först men de ville
lyfta gästerna på. När mästaren
någon kom in och frågade om det
inte var någon som skulle
rumma till grötten så var det
en av gästerna som höll upp
sin bit spickesall på en gaffel
och rimmade: "Den glada lilla
fin Norges fjäll, skall vi de
räkas här igen i kväll, och sitta

bredvid gröten och vänta på
de rötter." Mästaren blev gans-
ka mopen och gräken som
rimmat fick slut på sitt
arbete kvällen efter.

Det var en ständigt regel
att de skulle ha lutfish på jul-
afton. - för annars var det inte
jul. Det var inte alla som
hade råd att skaffa sig jul.
Skinka men lutfish kunde
alla köpa sig.

I bland kom någon och kastade
in en "julaström". I bland kunde
det vara en julklopp som t. ex.
låg i ett guldbeet krus - vilket
kastades in med en riktig

skulle.

De blödde och i ut knuts-gubben
och sätte mest dörrens vid
knut och skänkte folk. De
kunde skänkas i sin och
vi skulle den som fört en knuts-
gubbe föröka ge den till någon
annan. Ibland kunde de binda
en knuts-gubbe vid ryggsäcken vi
om det varit någon främmare
vi berätt vi kunde han få den
med sig hem för det sattes. Och
sen skulle han försöka bli av
med den. Och mästa vi skulle
han försöka ge igen den som givit
honom en knuts-gubbe.

ACC. NR M. 9685:101.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Är de "kruka" gilt de och om-
kring från hus till hus och spela-
de på gator. De kallades för kruk-
gubbar och de fick skatter
eller pengar. Det var ungefär
i 15-17 års ålder som gick omkring
utklädda.